

Kontynuujemy temat dyżurów aptecznych po zmianie przepisów jaka wejdzie w życie 1 stycznia 2024 r. W tej części omówię sytuację prawną powiatów obwarzankowych (powiatów, które mają siedziby siedzibę w sąsiadującym mieście na prawach powiatu).

Zgodnie z art. 94 ust. 1 Prawa farmaceutycznego w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2024 r. rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych znajdujących się na terenie powiatu jest dostosowany do potrzeb ludności tego powiatu i pozwala na realizację przez te apteki zadań określonych w art. 87 ust. 2 (przyp. zadań aptek ogólnodostępnych), w szczególności przez pełnienie dyżurów w dzień wolny od pracy oraz dyżurów w porze nocnej, z wyłączeniem powiatu mającego swoją siedzibę w sąsiadującym mieście na prawach powiatu.

Powyższe oznacza, że powiaty obwarzankowe są wyłączone z cytowanej regulacji. Ponieważ wyłączenie jest zamieszczone w ust. 1 art. 94, oznacza to, że kolejne przepisy tego artykułu dotyczące realizacji dyspozycji zawartej w ust. 1 również nie mają zastosowania do powiatów ziemskich mających siedziby w miastach na prawach powiatu. W konsekwencji podmioty prowadzące apteki ogólnodostępne na terenie powiatu obwarzankowego nie mają obowiązku przysyłania rozkładów godzin pracy tych aptek.

Wyłączenie powiatów obwarzankowych z przywołanej regulacji było uzasadnione względami praktycznymi. W większości przypadków w powiatach obwarzankowych nie ma konkurencyjnego względem miasta na prawach powiatu, w którym powiat ziemski ma siedzibę, miejscowości, w którym funkcjonują apteki zdolne do obsługi dyżurów w porze nocnej oraz w dni wolne od pracy. Nawet jeżeli takie miejscowość istnieje to jej geograficzne usytuowanie (np. położenie na obrzeżach powiatu) i tak w praktyce nie jest na tyle optymalne, żeby zabezpieczyć potrzeby mieszkańców powiatu i szybkie dotarcie do tej miejscowości. Te same względy w 1998 r. decydowały o tym, że starostwa ale też inne instytucje powiatów obwarzankowych są usytuowane de facto poza jego granicami administracyjnymi (tj. w granicach administracyjnych miasta na prawach powiatu).

W związku z powyższą regulacją z powiatów obwarzankowych do ZPP wpływały pytania, czy pomimo takiego a nie innego brzmienia art. 94 ust. 1 powiat będzie mógł finansować dobrowolnie dyżury aptek na podstawie art. 94 ust. 9? W mojej ocenie nie. Po pierwsze nie pozwala na to literalne brzmienie przepisu. Po drugie powiat obwarzankowy formalnie nie będzie dysponował informacjami pozwalającymi na ustalenie o czasie pracy aptek działających na ich terenie. Skoro prowadzący apteki nie będą do tego powiatu przysyłać rozkładów pracy aptek, to powiat nie ma podstaw do analizy czy rozkłady pracy gwarantują zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie dostępu do aptek.

Powyższe nie oznacza oczywiście, że mieszkańcy powiatów obwarzankowych nie będą mieli zapewnionego dostępu do aptek, bo oczywiście będą mogli skorzystać z apteki ogólnodostępnej położonej na terenie miasta na prawach powiatu.